

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

De Auditoribus, Cap. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

De Auditoribus. Cap. I I I.

Consueverant interesse concionibus, non Christiani solum sed etiam cathecumeni, quod vulgatum est: sed confiderandum quid sibi velit Ambrosius dum ait post lectiones atque tractatum dimissis cathecumenis symbolū aliquibus competentibus, in baptisterijs tradebam basilicæ, ijdem enim videntur esse competentes, & cathecumeni. Extat sermo S. Aug. ad competentes, vbi & ipsum vocabulum non aliunde, quam de simul petendo, atque vnum aliquid appetendo compositum dicit. Quod si qua distinctio est, ea videtur posse tradi, vt cathecumeni omnes dicerentur; quamquam Baptisimum in præfens differrent: Competentes autem ij præcipue, qui peterent innoxque essent suscepturi: quæ distinctio videtur confirmari ex verbis S. Augustini de Victorino loquentis. Vbi autem imbutus est primis instructionum sacramentis (nempe inter cathecumenos) non multo post etiam nomen dedit, vt per baptisimum regeneraretur (scilicet inter competentes adscriptus) Dimittuntur autem post sermonem cathecumeni; vnde Augustinus. Ecce (inquit) post sermonem fit missa cathecumenis, manebūt fideles, idest missio fit cathecumenorum, vnde & missa cathecumenorum; pro ea parte, quæ vsque ad oblationem continetur, nomen accepit. Nec hi solum ad sermonem conuenire poterant, sed etiam Hæretici, Pagani, Iudæi. Ita habetur de cons. & in Carthag. 4. cap. 84. Severe etiam obseruatum est, vt ante benedictionem fidelium nemo discederet: quin & Canon extat Conc. Carth. in hæc verba. Sacerdote in Ecclesia Dei verba faciente, qui egressus de auditorio fuerit excommunicetur, & in Conc. Agathensi statutum est, ne ante Sacerdotis benedictionem populus egredi præsumat: quod si qui fecerint ab Episcopo publice confundantur. Cui decreto occasionem dedit Cæsarius, qui concilio præerat, cuius historiam si lubet, vide apud Surium die 27. Augusti. Intererat autem populus, separatim viris, feminisq. discretis, quem morem egregiè describit Philo Iudæus dum de Essæis agit, per sex dies (inquit) seorsum quisque in suis illis modo dictis Monasterijs philosophantur, non progredientes foras; imo ne prospicientes quidem: septima verò conueniunt in cætum communem, & iuxta ætatis ordinem confidunt, decenti habitu, manus continentibus sub pallio, dextram inter pectus barbamque sinistram appli-

Omnes inter esse poterant concioni.

Epist. 33.

Ser. 8. de diuersis.

Competentes qui sint.

Lib. confes. 8. c. 2.

Ser. 237.

Missio Cathecumenorum.

dist. 1. c. 66.

Carth. c. 24

Separati viri à mulieribus. Philo de vit. cont.

appli-

applicatam lateri Tum progressus in medium natu maximus
 disserit; & post pauca reliqui omnes auscultant per summum
 silentium, annutantes oculis tantum, aut capite. Id commune
 femineum, in quod septimo quoque die conueniunt, septo clau-
 ditur duplici, separatis virorum, & mulierum catibus. Nam
 mulieres quoque simul auscultant ex more, dumtaxat quæ in-
 stitutum idem sectantur: medius autem paries à solo surgit,
 eribus quattuorue cubitis, in modum lorice: superiora vs-
 que ad tectum patent, vnde gemina prouenit commoditas, &
 quod pudori feminei sexus consultitur, & quod verba doctoris
 exaudiuntur facile, absque vllis obstaculis, quæ vocem eius
 intercipient. Hac Philo de Esais refert, quos fuisse primos
 Christianos sub Sancto Marco in Ecclesia Alexandrina docet
 Hieron. sequutus Euseb. l. 2. hist. c. 15. Idem asserit Epiph. qui
 etiam Esaios ait esse dictos quasi Iesios à Iesu; Idemque signi-
 ficat Cass. de Inst. can. sed nobis non est hic immorandum quia
 esset digredi extra institutū, legat qui velit Baron. anno Chri-
 sti 64. qui horum patrum testimonia allatis etiam rationibus
 confirmat. Sed redeuntes ad id quod dicebamus Clemens ita
 inquit. Sit autem horum cura (idest diaconorum) vt laici, in
 altera parte, ordine, decore, & quiete sedeant. Item vt sedeant
 mulieres separatim, & cum silentio, ne, vt ait Cyr. Hierol. in
 præfatione ad cathecheses, studium salutis perditionis oc-
 casio. Sanctus Augustinus. Populi (ait) confluunt ad Eccle-
 sias casta celebritate, honesta vtriusque sexus discretionem,
 vbi audiant quam bene hic ad tempus viuere debeant, vt
 post hanc vitam beate, semperque viuere mereantur. Vbi
 sancta scriptura iustitiæque doctrina de superiore loco in con-
 spectu omnium personante, & qui faciunt, audiant ad præ-
 mium, & qui non faciunt, audiant ad iudicium. Sanctus
 Chr. Oportet quidem interiore pariete à mulieribus dissep-
 rari (idest viros) Verum quoniam non vultis, ideo necessarium
 esse patres nostri putauerunt, saltem his ligneis parietibus vos
 dissep rari. audiui autem ego à senioribus non fuisse hos pa-
 rietes ab initio (intellige primis statim annis nascentis Eccle-
 siæ) Caterum ab initio ex ipsis Apostolorum temporibus cepit
 se hanc separationem inter viros ac mulieres, ex citato Clemen-
 tis loco potest intelligi. Cum autem improbitas paulatim
 cresceret, etiam septa plerisque locis adiecta conijci potest
 Apud Græcos, vel certe Constantinopoli in sublimi tabulato
 femina consuebant, cui etiam velum S. Chryf. vt in eius vita

Meta-

Esai an esset
 Christianus
 In l. de ser.
 Eccl. in
 Marco, &
 in Philone.
 Epiph. her.
 29.

l. 2. c. 5.
 l. 2. c. 5. et 7

August. de
 ciu. Dei l. 2
 6. 27.

Chr. ho. 74.
 in Matth.

Metaphrastes narrat, obtendi iussit, cum vnus ministrorum fa-
 crorum, aliquando oculum in despectantem feminam contie-
 cisset. Huius tabulati & Naz. in somnio meminit, quod infra
 ponetur. Ostendit, præter hæc, idoneis testimonijs Io. Steph.
 Durantius Mares in australi parte, Fœminas in boreali consti-
 tisse. Item virgines à cæteris mulieribus in Ecclesia fuisse di-
 seretas, ostendit etiam S. Ambr. Nonne (inquit) vel illum locū
 tabulis separatum, in quo in Ecclesia stabas, recordari debui-
 sti? Totus vero populus separatus erat à clero, nam templū
 olim, duas præcipue habebant partes, quarum altera gradi-
 bus sublimior, Clero, Altera humilior, Populo erat destinata,
 & quidem eæ partes apud Græcos, etiam cancellis dirimeban-
 tur, quos præclare Naz. in carmine ad Episcopos, significare
 ait duos mundos, alterum stabilem, alterum fluentem, ho-
 mines, ac diuos.

*Durant. de
 Rit. Eccl. l. c. 18.
 l. ad Virg. l. c. 6.
 Populus à
 clero separa-
 tus.*

Hos quoque (inquit) qui mundos dirimunt, quorum effluit

Alter at vsque viget, stabilisq. in secula durat

Diuosq. atque homines discludunt limite certo

Cancellis, &c. Iam vero an auditores stantes concioni

adescent an sedentes colligi ex dictis potest: sed est distinctius

explicandum: Populum in Africa stantem audiuisset, sæpe Aug.

offendit cum ait: Non in his sermonibus, sed in alijs laboriosis

litteris querat, nec stando & audiendo, sed potius sedendo &

legendo condiscat. Hom. 26. ex l. 50. Hom. vbi fecisset pote-

statem sedendi quibusdam infirmioribus, & femina alia non

infirmæ eam sibi licentiam sumerent, & prosternerent se se, &

garrirent, rogat vt saltem sedeant & taceant. Verum alius in

alijs Ecclesijs mos erat. Idem Aug. cum dixisset occurrendam

tædio cathæcumeni, oblata ei sessione, subdit. Quamquam

sine dubitatione melius fiat, vbi decenter fieri potest, vt à prin-

cipio sedens audiat longeque consultius in quibusdam Eccle-

sijs transmarinis, non solum Antistites sedentes loquuntur, sed

ipsi etiam populo sedilia subiacent, ne quisquam infirmior stā-

do lassatus, à saluberrima attentione auertatur, aut etiam

cogatur abscedere. Addamus hic laude ac imitatione dignum

Magni Constantini exemplum, qui ipsummet Eusebium, qui

hæc scripsit auditorus in Basilica, rogatus vt in preparato

confederet solio, recusauit, cumque iam multum temporis flu-

xisset, & finem facere Eusebius veller, ne nimium Imperator

defatigaretur, ille restitit, & ad sermonem absoluendum hor-

tatus

*An populus
 stas audiret.
 Aug. tract. 112. in Io.
 initio.*

*De cathæc.
 rud. c. 13.*

*Constantini
 Magni exem-
 plum.
 Euseb. l. 4.
 de vi. Cōst.
 c. 33.*

tatus est. Cum vero Eusebius rursus flagiraret, ut sederet, subtristi, & austero vultu respondit, nefas esse institutis de Deo disputationibus, negligentibus aures præbere. sibi verò esse hoc imprimis utile, cum pium sit de diuinis rebus differentes, erectos audire.] Præterea illud etiam hic adijciamus. Valde olim viguisse in populo plaudendi morem magna ex parte reprehendendum. De quo fuse, & optimè Chrysost. ad popul.

Acclamatio-
nes, & plau-
sus.

Chr. ho. 38.
ad pop. An.

Hieron. ad
Nep. de vi.
etc.

Ser. 44.

Act. 20.

Antiochen. & alibi vehementer instat, ut prava illa consuetudo tollatur, hom. 28. Laudastis (inquit) dicā: sed plausibus mihi non est opus, neque laudantium vocibus & tumultu; vnum dumtaxat volo, ut cum quiete, & intelligentia audientes, quæ dicuntur, faciatis. Hoc mihi pro plausu, hoc pro laudationibus. Eandem significauit immodicam plaudendi consuetudinem Nazianzenus, cum interrogante S. Hieronymo, ut ipse idem refert Hieronymus, quid sibi vellet in Luca sabbatum *ἡ δὲ ἑσπέρη ἡσπέρη*, eleganter iussit: Docebo te (inquit) super hac re in Ecclesia, in qua mihi omni populo acclamante, cogaris inuitus scire, quod nescis, aut certè si solus taceris, solus ab omnibus stultitiæ condemnaberis. Quibus verbis magnus ille Theologus significauit, plausus fieri solitos à populo etiam ad ea, quæ non intelligeret. Quod euenit S. Augustino, cum, ut legitur serm. 47. de diuersis; ante solutam questionem, populus acclamauit. Quare ipse subiecit: quid enim dixi? quid laudastis? Ecce questio est, & tamen iam laudastis.] & serm. 3. de malis Christianis: Neque mirimini (inquit) multitudinem malorum Christianorum, qui Ecclesiam implent, qui ad altare communicant, qui Episcopum, vel Præbyterum de bonis moribus disputantem, magnis vocibus laudant.] In verba ramen Psalmi 147. qui posuit fines suos pacem: cum populus acclamasset, subiecit potius laudans, quomodo exultatis omnes, nihil dixeram, nihil exposueram, versum pronunciaui, & exclamastis?]

De Tempore. Cap. IV.

Die dominice
habebatur
sermones.

Act. 20.

Tempus, quo sermones habebantur ad populum, inde usque à temporibus apostolicis, cepit esse dominicus dies, qui successit Christianis, loco Sabbati Iudæorum; & colligitur ex Act. vbi dicitur: Vna autem Sabbati cum conuenissemus ad frangendum panem, Paulus disputabat profecturus in crastinum, quo loco vna Sabbati, ut apud Matth.

Prima